

Beslutningsforslag nr. B 1. Fremsat den 8. oktober 1987 af Lykkeitoft (S), Svend Auken (S), Frank Jensen (S), Anker Jørgensen (S), Poul Nielson (S), Ivar Nørgaard (S), Kaj Poulsen (S) og Henning Rasmussen (S)

Forslag til folketingsbeslutning

om en samlet økonomisk politik for social retfærdighed og modernisering af erhvervsliv og arbejdsmarked

Folketinget opfordrer regeringen til inden udgangen af november 1987 at fremsætte forslag til en samlet økonomisk politik, der både kan sikre social retfærdighed og styrke dansk beskæftigelse og konkurrenceevne ved at igangsætte omfattende moderniseringer af erhvervsliv og arbejdsmarked efter de retningslinier, der er angivet i bemærkningerne

til forslaget.

Forslagene skal ledsages af finansieringsforslag, der ikke beskærer levedoden for familier med jævne, almindelige indtægter, men sikrer balancen i statsbudgettet og undgår en større, ekstra belastning af betalingsbalancen.

Bemærkninger til forslaget

Generelle bemærkninger

Firkantregeringens økonomiske politik er slået fejl. Der er ikke sket en afgørende drejning væk fra de grundlæggende problemer med arbejdsløshed og gældsætning – tværtimod. Arbejdsløsheden er igen i stigning, fordi dansk produktion klarer sig dårligt på det internationale marked. Gældsætningen til udlandet er fordoblet på fem år, og herhjemme er fordelingen af goder og byrder blevet mere skæve, fordi svage grupper har betalt uforholdsmæssigt meget til regeringens mislykkede økonomiske genopretningspolitik.

Socialdemokratiet har fremlagt et realistisk alternativ til den hidtidige borgerlige politik. I »S-planen« fra april 1987 er præciseret, hvilke forslag om regulering af dagpenge, efterløn, bistandsydelse og pensioner og hvilke forslag om ekstra indsats på arbejdsmarkeds-, uddannelses- og erhvervs politikken Socialdemokratiet finder bydende nødvendige her og nu, og der er stillet lige så præcise finansieringsforslag.

Derudover er det helt afgørende, at der hurtigt og varigt sker en væsentlig styrkelse af opsparing og betalingsbalance og en begyndende demokratisering af ejerforholdene i erhvervslivet gennem en arbejdsmarkeds-pensionsreform for alle og en obligatorisk OD-reform som foreslået af Socialdemokratiet.

I dette beslutningsforslags specielle bemærkninger fremlægges en udmøntning af »S-planen« til forhandling i Folketinget.

Der er ikke tale om, at Socialdemokratiet ved gennemførelse af dette beslutningsforslag har nået sine mål f.eks. om sociale reformer. Langtfra. Beslutningsforslaget markerer, hvilke forslag Socialdemokratiet vil prioritere på det helt korte sigt og inden for hvilke økonomiske rammer. Yderligere forslag om ønsker, der er meget udgiftskrævende, kan først gennemføres i takt med en positiv produktionsudvikling. For det er efter Socialdemokratiets opfattelse ikke acceptabelt med fortsat stigende skatter og afgifter for familier med almindelige lønindtægter.

Beslutningsforslaget er et udtryk for, at Socialdemokratiet mener, at der bør gøres en særlig indsats i forhold til den stigning i arbejdsløsheden, der vil finde sted i 1988 og årene derefter.

Uden en sådan indsats vil samfundet ikke være forberedt på denne udvikling.

Beslutningsforslaget er også en understregning af Socialdemokratiets ønske om en ekstraordinær statslig indsats for at styrke erhvervslivets konkurrenceevne under fastholdelse af den faste kronekurs. Regeringen har de seneste år måttet erkende, at kræfternes frie spil alene ikke klarer problemerne. Det er nødvendigt med en lang mere aktiv erhvervs- og uddannelsespolitisk indsats, således som Socialdemokratiet længe har ønsket det.

Derfor foreslås en række tiltag inden for uddannelse, forskning, teknologiudvikling og eksportfremme inden for en samlet ramme for nettoudvidelsen af de offentlige udgifter på 3 mia. kr. på årsbasis. Af denne økonomiske ramme anvendes de 2 mia. kr. til en øget indsats på arbejdsmarkeds- og uddannelsesområdet, således at der er taget højde for, at dette vil medføre færre udgifter til arbejdsløshedsdagpenge. Desuden forudsættes det, at der i forbindelse med den øgede indsats gennemføres en effektivisering af de enkelte ordninger.

Det resterende beløb på 1 mia. kr. af den samlede økonomiske ramme anvendes til styrkelse af det danske samfunds erhvervsudvikling og til investering i forskning og ny teknologi. Herudover skal en del af den passive erhvervsstøtte, der er gemt i skattereglerne, omlægges til en mere aktiv udnyttelse.

ATP, LD og pensionskasserne må også have en større og mere aktiv rolle i finansieringen af nye arbejdspladser, og der må gives adgang til medarbejderindflydelse for investeringerne i den enkelte virksomhed.

Socialdemokratiet vil overveje ændret sammensætning af virksomhedernes skatter og afgifter, så konkurrenceerhvervene lettes, uden at de offentlige finanser belastes herved, og uden at der opstår utilsigtede fordelingsmæssige virkninger. Socialde-

mokratiet er indstillet på at fremrykke udbetalingen af eksportomsrefusion, så eksporterhvervene kan få en speciel lettelse af rentebyrden.

Socialdemokratiet ønsker, at den endelige udformning af en erhvervsfremmeindsats i efteråret 1987 sker i dialog med erhvervslivets og arbejdsmarkedets organisationer, så der kan sikres den størst mulige folkelige opbakning for løsningen af de alvorlige økonomiske problemer. Også derfor er kravet om social retfærdighed en afgørende del af helheden.

Det er vigtigt, at sammenhængen i den økonomiske politik ikke brydes ved, at et flertal i Folketinget gennemfører store udgiftskrævende forslag uden økonomisk dækning.

Netop derfor lægger Socialdemokratiet med nærværende beslutningsforslag op til en samlet drøftelse af den økonomiske politik. De enkelte elementer er naturligvis ikke ultimative krav, men udgør et velovervejeth forhandlingsoplæg. Socialdemokratiet er derfor også villig til at drøfte andre finansieringsforslag end de her foreslåede – forudsat at den sociale byrdefordeling ikke samlet forringes.

Specielle bemærkninger

1. Social retfærdighed

1.1. Sætserne for dagpenge (arbejdsløsheds-, syge- og barseldagpenge), efterløn og kontanthjælp forhøjes med 10 pct. i 1988.

Reguleringerne gælder både de faste satser og beregningsgrundlaget for dagpenge for ledige.

Kontingenterne til arbejdsløshedsforsikring tilpasses de nye satser på reguleringstidspunkterne.

Det forudsættes, at regeringen fremsætter lovforslag, som sikrer, at satserne fra 1989 reguleres i overensstemmelse med årslønsudviklingen for beskæftigede.

1.2. 9-måneders-reglen i bistandsloven afskaffes.

1.3. Der anvendes 2 mia. kr. på årsbasis til generelle forbedringer for almindelige folkepensionister samt en fremrykning af den løsning på samspilsproblemerne for pensionister, der blev vedtaget i maj 1987, jf. lov nr. 390 af 10. juni 1987. En hurtig og effektiv samspillsløsning er nødvendig for at sikre rimeligt udbytte af mindre private pensionopsparinger, de kommende års ATP-forbedringer og en generel arbejdsmarkedspension.

2. Styrket indsats i arbejdsmarkeds- og uddannelsespolitikken

Der gennemføres en øjeblikkelig ekstrainsats inden for arbejdsmarkeds- og uddannelsespolitikken med det formål:

- a) At styrke erhvervslivets konkurrenceevne gennem et hævet kvalifikationsniveau i den samlede arbejdsstyrke.
- b) At iværksætte foranstaltninger til imødegåelse af den truende stigning i ledigheden.
- c) At hindre en øget opsplitning på arbejdsmarkedet gennem en særlig indsats til gavn for de svage stillede grupper.

Som led i indsatsen iværksættes initiativer på bl.a. følgende felter:

2.1. Uddannelsesmuligheder for voksne beskæftigede

Der gennemføres gradvis en ordning med betalt frihed til uddannelse (BFU):

- a) Forøgede uddannelsesmuligheder for voksne på arbejdsmarkedet gennem adgang til orlov ved deltagelse i uddannelse. Der afsættes en pulje til løngodtgørelse i forbindelse hermed. Godtgørelsen ydes fortrinsvis til personer med kort uddannelsesbaggrund og høj arbejdsløshedsrisiko.
- b) Flere pladser inden for arbejdsmarkedsuddannelserne gennem udvidelse af eksisterende aktiviteter og iværksættelse af nye.
- c) Flere pladser for voksne inden for erhvervsuddannelserne. Herunder iværksættelse af nye aktiviteter og initiativer til at øge voksnes interesse for efg- og lærlinguddannelser.
- d) Nye almene uddannelsesstilbud og tilbud, der kombinerer almen uddannelse (eks. enkeltfagsundervisning) med erhvervsrettet undervisning (eks. inden for arbejdsmarkedsuddannelserne).

2.2 Ny arbejdstilbudsordning for langtidsledige

Ændring af »lov om arbejdstilbud« med henblik på forbedret information og vejledning, udarbejdelse af job- og uddannelsesplaner for alle ledige, uddannelsesstilbud på et tidligt tidspunkt, ret til bedre arbejdstilbud med indbygget uddannelse samt ophævelse af reglerne om nedsatte dagpenge.

2.3. Planlægning og effektivisering af uddannelserne

- a) Initiativer til sikring af bedre uddannelses- og personaleplanlægning i virksomhederne.
- b) Øget forsøgs- og udviklingsindsats i forhold til arbejdsmarkeds- og erhvervsuddannelserne i samarbejde med arbejdsmarkedets parter, de paritetiske uddannelsesorganer og uddannelses-

institutionerne. Bedre afdækning af de fremtidige kvalifikationskrav.

- c) En samlet reform af ungdomsuddannelserne, så alle unge sikres tilbud om kompetencegivende uddannelse. Et af formålene er formindskelse af frafaldet inden for ungdomsuddannelserne, ikke mindst efg- og lærlinguddannelserne. Det nødvendige antal efg-praktikpladser må sikres.
- d) En plan for afvikling af adgangsbegrænsningerne til videregående uddannelse, så kø og spild i form af dobbeltuddannelse undgås.

2.4. Målrettede beskæftigelsesinitiativer

- a) Ny og mere smidig jobskabelseslov, der kan skabe gode og varige arbejdspladser i såvel den offentlige som den private sektor. Ordningen skal administreres lokalt og være uden aldersmæssige begrænsninger.
- b) Forstærket indsats mod ungdomsarbejdsløsheden i samarbejde med kommuner, amtskommuner og arbejdsmarkedsnævne.
- c) Særlige initiativer i forhold til kvindearbejdsløsheden.
- d) Forbedring af reglerne om mobilitetsfremmende ydelser.

På en række af ovennævnte felter har Socialdemokratiet tidligere fremsat konkrete lov- og eller beslutningsforslag i Folketinget.

I den kommende folketingssamling vil Socialdemokratiet genfremsætte en række af disse forslag og komme med en række yderligere initiativer af mere langsigtet karakter.

En række af initiativerne vil samtidig kunne tjene som forsøgs- og udviklingsprojekter set i forhold til senere gennemførelse af mere gennemgribende reformer.

3. Målrettet erhvervspolitik

3.1. Erhvervspolitisk dialog og langtidspanlægning

Gennem dialog mellem erhvervene, fagbevægelsen og samfundet må der ske en indkredsning af kravene til erhvervenes investeringer, produktion og eksport. Det må ske med udgangspunkt i drøftelserne i Det Industripolitiske Kontaktudvalg samt den årlige industripolitiske redegørelse fra industriministeren. Gennem jævnlige branchedrøftelser mellem de involverede parter indkredses de forskelligartede udviklingsvilkår og problemer, som kendetegner de enkelte brancher.

Samtidig hermed igangsættes løbende rådgivning om nye initiativer inden for det enkelte brancheråde.

Denne dialog skal danne grundlag for en samlet langtidspan eller udviklingsprogram, der årligt ajourføres. Dette program skal være vejledende for de økonomisk-politiske beslutninger og erhvervs politik.

3.2. Styrkelse af produktivitetsudvikling m.v.

Socialdemokratiet vil tage initiativ til en styrkelse af produktivitetsudviklingen, den strategiske planlægning, ledelse og samarbejdsvilkårene i virksomhederne inden for de enkelte brancher. Hele problemstillingen omkring en samlet tryghedsreform for arbejdsmarkedet indgår også i denne sammenhæng, idet en større tryghed i forandringsprocessen kan bidrage til en bedre produktivitetsudvikling. Socialdemokratiet vil derfor i samarbejde med arbejdsmarkedets parter tage initiativ til, at der gennemføres en samlet tryghedsreform for samfundet gennem et samspil mellem lovgivning og aftaler mellem parterne på arbejdsmarkedet.

3.3. Systemeksportpulje

Gennem en systemeksportpulje, der gør det muligt for offentlige virksomheder, institutioner og styrelser at deltage i systemeksport samt produktudvikle og markedsføre deres produkter med henblik på systemeksport, vil Socialdemokratiet sætte ekstra gang i det offentlige-private samarbejde.

Ordningen skal administreres af et særligt systemeksportkontor, som skal bistå de offentlige styrelser med vejledning samt tage initiativ til igangsættelse af projekter og offentlige eksportafdelinger og -selskaber. 1985-cirkulæret for systemeksport ændres, så det ikke hindrer, at det offentlige deltager på lige fod med private.

3.4. Produktudviklingspulje for de offentlige forskningsaktiviteter

Der må ske en styrkelse af den offentlige forskningsindsats. For at fremme en videre udvikling af de offentlige institutioners resultater til kommerciel brug oprettes en produktudviklingspulje, der vil gøre det muligt at udføre denne aktivitet (videreudvikling), uden at det går ud over den ordinære forskningsaktivitet. De lånte midler skal tilbagebetales ud af den stigning i den indtægtsdækkende virksomhed, som bliver resultatet.

3.5 Behovsstyrede udviklingsprogrammer

Ud over videreførelse af det informations- og bioteknologiske udviklingsprogram er der behov for yderligere programmer inden for områderne:

forureningsbekæmpelse, superledere, materialeteknologi, lagring af energi m.v.

3.6. Eksportstøtte til mindre virksomheder

Det er velkendt, at det kan være en stor barriere for de mindre danske virksomheder at etablere sig på eksportmarkederne. Derfor må der ydes støtte til bl.a. oprettelse af handelshuse og øget indsamling af markedsinformation. Gennem et større samarbejde mellem virksomhederne nedbringes den enkelte virksomheds omkostninger og risiko ved eksport.

3.7. Styrkelse af udenrigshandelsorganisationen

Der er behov for, at udenrigshandelsorganisationen styrkes ved bl.a. oprettelse af industriattachéer, opsøgende indenlandsk arbejde for at få danske virksomheder til at gå sammen om eksportprojekter samt opbygning af eksportkurser på ekspanderende markeder.

3.8. Forbedrede vilkår for eksportsælgere

Den skattefri godtgørelse for eksportsælgere forhøjes og udlandsfradraget forhøjes. Reglerne for offentligt ansatte, der udsendes som led i systemeksport, må være de samme som dem, der gælder for privat ansatte eksportsælgere.

3.9. Øget dansk deltagelse i internationale forsknings- og udviklingsprogrammer

F.eks. Eureka og ESA.

3.10. En erhvervs politik for EFs indre marked

Senest i 1992 skal opbygningen af EFs indre marked være afsluttet. Det vil stille danske virksomheder over for store afsætningsmuligheder i andre EF-lande – men samtidig også skærpe konkurrencen på hjemmemarkedet. Der afsættes en pulje til at sikre den nødvendige viden, så danske virksomheder kan møde denne udfordring.

3.11. Etablering af et finansieringsselskab for forskning og udvikling

Etablering af dette selskab skal fortrinsvis ske for private midler, herunder kapitalpension. Målet er en risikovillig kapital på 1 mia. kr. Staten må gennem forhandlinger og ved omlægning af investeringsregler sikre det nødvendige incitament til oprettelsen af selskabet.

3.12. Målretning af egnsudviklingsordningen samt udvidelse til at omfatte støtte til udbygning af de regionale serviceprogrammer

I de senere år har der været en tendens til at rette indsatsen mod bedre betjening af allerede eksisterende, lokale virksomheder og iværksættere. Kommunernes og amtskommunernes mulighed for at påvirke og tage initiativer over for iværksættere og mindre virksomheder skal øges, hvorfor kommunalfuldmagten må fortolkes lempeligere eller revideres.

Egnsudviklingsordningen er blevet beskåret kraftigt i de senere år. Da der stadig er betydelige regionale forskelle, skal ordningen have et løft, men aktiviteterne skal samtidig omlægges til også at omfatte tilskud til regionale serviceordninger.

3.13. Ændrede regler for ATP, LD, pensionskasserne m.fl.

Der må gennemføres bedre og nye muligheder for deltagelse i finansieringen af erhvervsinvesteringer for ATP, LD, pensionskasserne m.fl. Samtidig må der skabes klar lovhjemmel for, at fondenes bestyrelser kan inddrage medarbejderne i forvaltningen af de midler, der er investeret i den enkelte virksomhed. Socialdemokratiet vil fremsætte et konkret lovforslag herom.

3.14. Særlig indsats på det »grønne investeringsområde«.

På det »grønne investeringsområde« er der behov for en styrkelse i en række led i beslutningskæden. Konsulent-service, økonomiske analyser og langsigtet finansiering.

Det må overvejes, hvorledes såvel Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk som ATP, LD og pensionskasser m.fl. kan gives bedre muligheder for deltagelse i finansiering af investeringer i såvel indre som ydre miljø.

4. Finansiering

Forbedringerne for dagpengemodtagere, bi-standsmodtagere og pensionister koster i alt 4,4 mia. kr. Finansieringen af de nævnte forbedringer sker via indtægter på i alt 8,1 mia. kr. Heraf er de 1,1 mia. kr. automatiske stigninger i arbejdsmarkedsbidrag i henhold til den gældende lovgivning. Resten fordeler sig med 2 mia. kr. ved gennemførelse af de af Socialdemokratiet i folketingsåret 1986-87, 1. samling, fremsatte lovforslag om henholdsvis skærpet beskatning af store aktiespekulationsgevinster, udvidet også med videre beskatning af spekulation ved store salg af andre værdipapirer og fast ejendom, og om afskaffelse af skatteflugtsmuligheder via udlandslempelse og sambeskatning med udenlandske datterselskaber. Der henvises henholdsvis til forslag til lov om ændring af lov om

beskatning af fortjeneste ved afståelse af aktier m.v. (af Stavad (S) m.fl.), Folketingstidende 1986–87, 1. samling, forhandlingerne sp. 2335 og 4002, samt tillæg A, sp. 1677, og til forslag til lov om ændring af lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v. (af Stavad (S) m.fl.), Folketingstidende 1986–87, 1. samling, sp. 2339 og 4017, samt tillæg A, sp. 1719.

De sidste 5 mia. kr. fremskaffes via en omsæt-

ningsafgift på obligationer og pantebreve på 2 promille pr. salg, idet det derved forudsættes, at den spekulationsprægede omsætning mere end halveres ved omsætningsafgiftens vedtagelse.

Førstegangssalg af obligationer og pantebreve fritages for omsætningsafgiften. (Der forventes en væsentlig nedgang i den spekulationsprægede omsætning ved indførelse af selv en så beskeden afgift).

Begrebet »*Projektstyring*« skal defineres ud fra modelle af virksomheden som et styret system, som vist i Fig. 1. Denne model danner bl.a.

grundlag for serien »Produktionsstyring – et rammesystem« udgivet af Jernets Arbejdsgiverforening, og er i øvrigt beskrevet i Ref. 4.

Bilag

Statsfinansiell virkning ved gennemførelse af beslutningsforslaget

	Overskud på statsfinanser mill. kr.
<i>Indkomstoverførsler</i>	÷ 4.400
heraf	
- arbejdsløshedsdagpenge	÷ 1.260
- efterløn	÷ 540
- syge- og barseldagpenge	÷ 400
- folkepension	÷ 2.000
- bistandshjælp	÷ 200
<i>Driftsudgifter</i>	÷ 3.000
heraf	
- uddannelsesforanstaltninger i arbejdsmarked, erhverv og alment	÷ 2.000
- forskning, produkt- og teknologiudvikling	÷ 500
- erhvervs- og eksportfremme	÷ 500
<i>Indtægter</i>	8.100
heraf	
- automatiske reguleringer i arbejdsmarkedsbidrag	1.100
- beskatningen af spekulationsgevinster, aktier m.v.	1.000
- afskaffelse af udlandslempelse og adgang til sambeskatning med udenlandske datterselskaber	1.000
- omsætningsafgift på obligationer og pantebreve 2 promille	5.000
I alt helårsvirkning	700